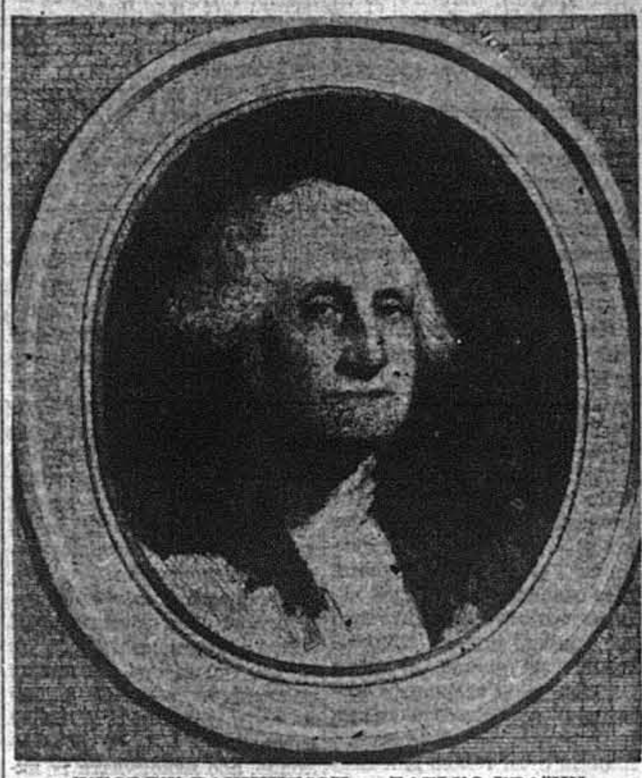
І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

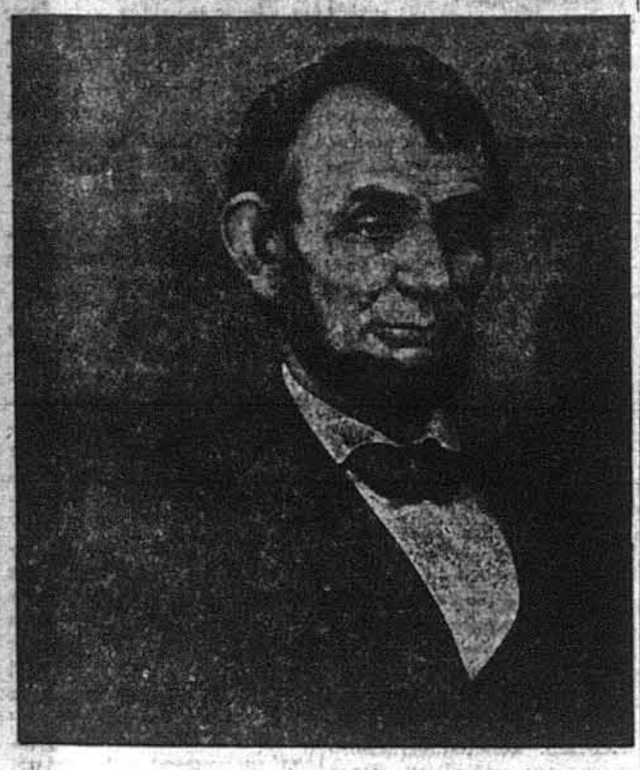
Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 32. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1975 No. 32. VOL. LXXXII.

Творці „Країни Вільних і Дому Сміливих“

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН — БАТЬКО КРАЇНИ
22 лютого 1732 — 14 грудня 1799

АБРАГАМ ЛІНКОЛЬН — ВЕЛИКИЙ ЕМАНЦИПАТОР
12 лютого 1809 — 15 квітня 1865

ЯЛТАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ У СУЧАСНІЙ СОВЄТСЬКІЙ ОЦІНЦІ

Москва. — На сторінках совєтських центральних газет „Правди" та „Известий" з 11-го лютого появилися статті, присвячені 30-річчю з часу відбуття у Ялті вершинної конференції між Й. Сталіним, В. Черчілем та Ф. Рузвелтом. Проф. Ф. Волков пише у „Правді", що „в Ялті було прийнято ряд важливих рішень політичного характеру. Голови урядів 3-ох держав домовилися про спільну політику і пляни здійснення умов безумовної капітуляції фашистської Німеччини". Стверджуючи це, Ф. Волков пише, що „Совєтський Союз послідовно придержувався цих принципів. Совєтська армія звільнила разом з іншими європейськими народами і німецький народ. Домовлень в Ялті, а відтак у Потсдамі, дотримувався СССР, але не дотримувалися західні держави ЗСА і Великобританія, хоч їхні представники заявляли, що від співпраці СССР та ЗСА та Великобританії залежить майбутнє світу".

Волков пише, що „у післявоєнні роки (домовлення) не було переведене в життя. Після періоду співпраці в антигітлерівській коаліції наступили мрячні роки „холодної війни", натовської політики з „позицій сили" і відкидання „комунізму", агресивних доктрин Трумана і Айзенгавера. Тимчасова монополія ЗСА на атомову зброю зродила у деяких західних політиків стремління підмінити рівноправну співпрацю намагання диктату. Політика „холодної війни", антикомунізму, дискримінації у торговельних взаєминах нанесла значні шкоди політичному і економічному співробітництву між державами з різним соціальним ладом. У кінцевому висліді вона виявила свою неспроможність, потерпіла провал" — пише Волков у „Правді".

Свої міркування він закінчує заявою, що „сьогодні часи „холодної війни", відкритої ворожнечі і загостреного недовір'я між Сходом і Заходом відходять у минуле. Совєтський Союз і совєтська дипломатія послідовно змагалися і змагаються за здійснення принципу мирного співіснування держав, які належать до різних соціальних систем, за перетворення в життя ленінської програми миру... В рік славного ювілею — 30-річчя розгрому фашизму на пройдених соціялістичними країнами десятиліття боротьби і праці, не можна не відзначити, що принципи після воєнного розвитку Европи, намічені на конференції в Ялті і відтак конкретизовані на других міжнародних форумах, відіграли важну ролю в наближенні перемоги, і у післявоєнній перебудові Европи. Ялтанські принципи актуальні і в наші дні, коли наближається до завершення Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва в Европі, головною ціллю якої є зміцнення мирних, добросусідських відносин між країнами і народами нашого континенту".

Знову ж політичний коментатор „Известий" В. Матвєєв у статті „Єдність в ім'я тривалого миру" у такому ж тоні засуджує період „холодної війни", як марно „втрачений час". Він підкреслює „ненарушимість кордонів", що закріпились в Европі після Другої світової війни наголошуючи в першу чергу важливість утворення т. зв. Демократичної Республіки Німеччини, як „гаранта" проти відродження німецького мілітаризму і нацизму. Подібно як і Волков, Матвєєв звертає увагу, що власне Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва має „створити міцну основу під надійний мир на нашім континенті на покоління наперед... Позитивні зрушення, що сталися за останні роки на відтинку совєтсько - американських взаємин і досягнуті між ЗСА і СССР договори про стримання стратегічного озброєння і недопущення до атомової війни сприяють дальшим успішним заходам всіх заінтересованих урядів і держав у докорінному вирішенні проблеми роззброєння і тим самим забезпечити людство перед новим ще більш руїнницьким світовим конфліктом."

В СССР ПОСИЛИЛИСЯ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ТИХ ЩО БАЖАЮТЬ ЕМІҐРУВАТИ

Женева. — Ізраїльське представництво в Женеві опублікувало лист дев'яти совєтських жидівських лідерів, які інформують про зміцнення в СССР репресій проти тих совєтських громадян, які виявлять бажання еміґрувати з СССР. Совєтські поліційні чинники стосують всякі заходи супроти тих громадян, які заявили про своє бажання еміґрувати з СССР, щоб вони такі заяви відкликали і зрезиґнували з виїзду з СССР. У листі жидівські совєтські лідери підкреслюють, що у вислідї такої, посиленої поліційної кампанії застрашування, число осіб, які хотіли б еміґрувати з СССР, значно зменшилося у минулому році. Репресії мають всякий характер і включають стосування телефонічної та поштової обслуги громадян, фізичне побиття, провокації, арештування і переслухування. У багатьох випадках, стверджують автори листа, арештованих передають до суду, який виносить вироки покарання. В інших випадках осіб, які зголосилися на виїзд, забирають до війська і тоді, після звільнення з армії, особа упродовж років не має вигляду на еміґрацію. Найбільше поширеною методою, що її стосує останньо совєтська поліція, це повна ізоляція окремих осіб і позбавлення їх можливости контакту із зовнішнім світом.

Лист совєтських жидівських лідерів передано до Комісії прав людини Об'єднаних Націй, яка якраз тепер засідає в Женеві, займаючися питанням дискримінації в окремих державах.

Іміґраційна Служба не відновлятиме туристичних віз

Вашингтон. — Іміґраційна і Натуралізаційна Служба повідомила, що починаючи з суботи, 15-го лютого, вона не відновлятиме віз для туристів. Відтепер візи будуть видані туристам тільки на одну максимальну 6-місячну візиту в ЗСА. Досі туристи могли відновляти візи в районових бюрах цієї Служби і кожного року працівники Служби були перевантажені понад 300,000 аплікаціями туристів, які хотіли продовжити свій побут в Америці. Щоб облегшити працю працівників Іміґраційної Служби, туристи одержуватимуть візу тільки на один 6-місячний побут в ЗСА, хіба будуть надзвичайні причини, наприклад, поважна недуга в родині, або інші дійсно серйозні причини.

„ПОТРІБНО, ЩОБ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД БУВ АБСОЛЮТНО ВІЛЬНИЙ" — КАЖЕ ЛЕВІТИН-КРАСНОВ

Мюнхен. — Українські часописи в Европі надрукували інтерв'ю, яке перевів співробітник української редакції радіо „Свобода" Ігор Качуровський з відомим письменником Анатолієм Левітиним - Красновим, ім'я якого стало відоме у зв'язку з рухом спротиву і самвидавною літературою в СССР. Тому, що А. Левітин - Краснов присвячував найбільше уваги церковним проблемам в СССР, що віддзеркалено і в його писаннях, його дуже часто називають ще „церковним письменником". В розмові з І. Качуровським письменник підтвердив це, кажучи: „Я — церковний письменник, бо основною метою ставлю оборону Церкви і мої твори присвячені головно церковній проблематиці. Левітин - Краснов в часі перебування в СССР, на волі і на засланні, зустрівся з багатьма українськими - в'язнями і про них він разказує: „Мені доводилося зустрічатися з Вячеславом Чорноволом, журналістом зі Львова, чудовою молодою людиною, що присвятила своє життя українському національному рухові. Зустрічався також з дружиною Валентина Мороза Раїсою, а під час мого перебування в таборах — із великою кількістю українських націоналістів усіх напрямків — почавши від бандерівців і кінчаючи укр. комуністами приблизно — скрипківського типу. Я розмовляв з багатьма українськими націоналістами представниками Західньої і Східньої України.

Обширніше він висловився Левітин - Краснов про долю українських Церков. Існує, каже письменник, Православна Церква, що мало цікавиться громадськими питаннями вона, як відомо, замкнена в Совєтському Союзі в рамках релігійного культу, і безпосереднього впливу на українських інаша річ — унійська україн- кодумаючих вона не має. Інша Церква, яка тісно переплелася з українським національним рухом. Коли 1946 року Сталін вирішив почати боротьбу з Унією і почав її звірячими методами (так само, як свого часу Микола I) нищити та силоміць навертати уніятів на православ'я, то на Україні це сприйняли як плювок в обличчя українським національним традиціям. Бо ж Унія стала органічною релігією і органічною частиною культури людности Західньої України. Таким чином опір примусовому наверненню на православ'я переплітався з опором примусовій русифікації. Усі ті уніяти, котрих я зустрічав у таборах, звичайно співчували справі української незалежности - самостійности. З іншого боку, українські самостійники із Західньої України звичайно були уніятами, прихильники греко-католицької Церкви. Тут можна говорити про безпосередній взаємовплив. Щодо православної Церкви, то тут зв'язки віддаленіші та більше посередні... Проте, коли якийсь громадянин Совєтського Союзу — чи росіянин, чи українець — стає на позиції протидії совєтській державі, він переважно рівідує і всю офіційну ідеологію. А важливою складовою частиною офіційної ідеології, як відомо, є атеїзм, діялектичний матеріялізм. Звичайно така людина — каже в дальшому письменник — порвавши з атеїзмом і діялектичним матеріялізмом, тягнеться до релігії. Крім того, на Україні завжди було багато сект. Ну й переслідувані сектанти так чи так стають складовою частиною української опозиції і відіграють певну ролю у загальному фронті боротьби українського народу за свої права..."

У заключній частині інтерв'ю розмова перейшла на майбутній державний лад в СССР. Майбутнє Левітин-Краснов уявляє у формі конфедерації, „Перш за все потрібно, каже він, щоб український народ був абсолютно вільний. Щоб українці в себе на батьківщині знайшли широке поле для діяльности", а тоді — на його гадку — „зникнуть усі національні антагонізми, що їх насаджував царський уряд — коли українську мову заборонили, коли вся школа була російською мовою. Зникнуть також антагонізми, що їх штучно створив сталінський режим", — сказав на закінчення Левітин-Краснов.

ВІКТОРІЯ ФЕДОРОВА ЩЕ НЕ ОДЕРЖАЛА ВІЗИ

Москва. — Совєтська акторка Зоя Федорова повідомила кореспондентів, що заходи її дочки Вікторії одержати від совєтського уряду візи на поїздку до ЗСА, де вона хотіла б відвідати свого 77-літнього батька, американського віцеадмирала Джексона Тейта — не мали успіху.

КИПРСЬКІ ТУРКИ ПРОГОЛОСИЛИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Нікозія, Кипр. — Внутрішня ситуація на Кипрі несподівано загострилася у зв'язку з рішенням проводу кипрської меншости на Кипрі проголосити окрему кипрсько-турецьку державу на території, де в основному проживають турки і яка займає приблизно одну третю острова. Проголошення окремішньої кипрсько-турецької держави наступило в четвер, 13 лютого. Згідно із заявою лідера кипрських турків Рауфа Денкташа, який досі вважався віцепрезидентом кипрського уряду під проводом архиєпископа Макаріоса, проголошення незалежности „було конечним для існування нашої спільноти". Проголошуючи власну державу, кипрські турки заявили одночасно готовість зробити її частиною кипрської федерації разом з кипрськими греками, зберігаючи власний національний уряд.

Президент Макаріос, якого кипрські турки перестали вважати за кипрського президента, після надзвичайної наради зі своїм кабінетом і Радою кипрських греків, повідомив, що він не визнає однобічно проголошеної кипрсько-турецької держави і передасть цю справу на розгляд Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Очевидно, це для архиєпископа Макаріоса фактично єдиний шлях протиакції, бо кипрські греки не мають настільки сили, щоб ліквідувати проголошену кипрсько-турецьку державу. В теперішній ситуації не можуть кипрські греки надіятися на військову допомогу з боку Греції, уряд якої обмежився до протесту перед Туреччиною проти такого рішення кипрських турків, заявляючи, що стався „нелегальний акт, який „загрожує мирові у цьому делікатному районі".

Турецький уряд, зі свого боку, апробував рішення кипрських турків, які використали для цього присутність турецьких збройних сил на Кипрі. Згідно з інформаціями, Туреччина дала підтримку ідеї федеративної кипрської держави, в яку мала б включитися новоутворена кипрська турецька держава. З цієї причини новоутворена держава не потребує зовнішнього визнання Уряди ЗСА та Великобританії не були поінформовані про плян проголосити кипрсько-турецьку державу. Речник британського уряду заявив, що Великобританія визнає далі леґітимним уряд президента Макаріоса. Речник американського уряду „висловив жаль" з приводу такого розвитку ситуації підкреслюючи конечність зберегти незалежність і неподільність кипрської республіки.

Л. Брежнєв зустрінувся з прем'єр-міністром Г. Вілсоном

Москва. — У вівторок 13 лютого закінчилися семитижневі здогади на тему „фізичного і політичного здоров'я" генерального секретаря ЦК КПСС Л. І. Брежнєва, коли він знову з'явився на публічному форумі, цим разом при нагоді прибуття до СССР британського прем'єр-міністра Гарольда Вілсона. Згідно з інформаціями з Москви, в часі зустрічі з Вілсоном Брежнєв був у дуже доброму настрої і не було помітно, щоб він був хворий. Між Брежнєвим та Г. Вілсоном почалися переговори, після закінчення привітальної церемонії в присутності кореспондентів. Л. Брежнєв, однак, не входив до складу совєтської урядової делегації, яка вітала британського прем'єр-міністра після його прилету на московський аеропорт. Совєтську делегацію очолював прем'єр А. Косигін.

Японія не підпише „пакту приязни" з СССР

Токіо. — Тут поінформовано, що японський уряд відкинув совєтську пропозицію підписати совєтсько - японський „пакт приязни і співробітництва". Речник міністерства закордонних справ Японії заявив, що Японія хоче найперше узгіднити і підписати з СССР мирний договір, а щойно після того може бути мова про підписання „пакту про приязнь". Як відомо, СССР досі не підписав з Японією мирного договору, бо гр будь входять чотири японські острови, що їх окупували совєтські війська на закінчення Другої світової війни. Японія домагається звороту цих островів.

АКАДЕМІК ПРІЦАК ПРО КАТЕДРУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ІМ. ГРУШЕВСЬКОГО В ГАРВАРДІ ТА ПРО СВОЇ ЗАВДАННЯ І ПЛЯНИ

Академік Омелян Пріцак

Дня 22-го січня 1968-го року, отже щодо дня точно у 50-річчя проголошення державної незалежности і суверенности Української Народньої Республіки, престижевий Гарвардський університет погодився на пропозицію Фонду Катедри Українознавства, щоб встановити в тому університеті уфундовані українською громадою українознавчі студії з кінцевою метою трьох катедр: історії, літератури й мовознавства, завершені Українським Дослідним Інститутом. Українська Громада прийняла цю вістку з великим ентузіязмом і у відносно короткому часі пожертвувала кругло два мільйони долярів на цю фундацію.

За сім років, які пройшли від того часу, в Гарварді покладено тверді основи під ці студії та інститут і після цього початкового етапу в січні цього року вже вирішено встановлення повновартної і повноправної катедри історії України ім. Михайла Грушевського та найменовано на першого професора цієї катедри академіка д-ра Омеляна Пріцака.

Негайно після цього проголошення, „Свобода" звернулася до академіка Пріцака з проханням зайняти становище до цього розвитку, що проф. Пріцак і вчинив, переславши надруковану нижче свою заяву - заклик.

ЗАЯВА-ЗАКЛИК АКАДЕМІКА ОМЕЛЯНА ПРІЦАКА

Дня 22 січня 1975, я як голова Комітету Українських Студій в Гарварді, одержав два документи, оба виставлені 14 січня 1975 року. Ними є:

Протокол чергового засідання Гарвардської корпорації та номінація мене на першого професора української історії катедри ім. М. Грушевського, схвалена на тому засіданні.

Таким чином заснувала подія історичного значення в історії українства. На чому полягає важливість події?

По-перше, тут ідеться про дію керівництва Гарвардського університету, найстаршого і найбільш престижевого університету країни нашого поселення, яка знову ж займає провідну ролю у вільному світі, бувши однією із двох чи трьох основних потуг нашої доби.

По-друге, в часи, коли на нашій батьківщині наукова дисципліна історія України та української нації зліквідована, а на її місце насаджується окупантом псевдодисципліна, що називається „Історія УРСР" з початковою датою 1917 року, і яка штучно спрепарована із основним завданням затерти українську історичну пам'ять та стати знаряддям русифікації, у найбільш престижевому американському університеті повноцінна, наукова історія української нації стала тепер офіційною дисципліною, яку оцей престижевий університет зобов'язався плекати і розвивати повсякчас.

По-третє, оця повноцінна наука історії України дістала, як свою сталу базу, дивізовану на вічність вашими пожертвами катедру історії України ім. Михайла Грушевського.

Погодившися на те, щоб ім'я Михайла Грушевського було патроном новозаснованої катедри української історії, Гарвардський університет тим самим дав всесвітнє визнання основним принципам схеми української історії, власне створеної академіком Михайлом Грушевським.

В часі, коли в Україні ім'я отого найбільшого ук-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Д-Р ЯР СЛАВУТИЧ ОДЕРЖАВ СТИПЕНДІЮ, ПИШЕ ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Мінеаполіс, Мінн. — Д-р Яр Славутич, професор Альбертського університету в Едмонтоні, Канада нагороджений Шевченківською Золотою Медалею м. р., отримав у січні ц. р. наукову стипендію (ґрент) від Міннесотського університету (з Рокефеллерівських фондів) для написання наукової праці: „Українська література в Америці й Канаді". Досі він надрукував кілька статтей, два огляди й ряд рецензій на цю тему. У зв'язку з цим, дослідник звертається до всіх авторів на цьому континенті (поетів, прозаїків, літературознавців, критиків) прислати на його адресу (72 Весбрук Др., Едмонтон, Альберта) такі дані: 1. Ім'я та прізвище й повна адреса; 2. Рік прибуття до Америки чи Канади; 3. Дата й місце народження; 4. Відомості про освіту й працю; 5. Бібліографія книжкових видань (назви книжок мовою оригіналу, місце й рік видання, кількість сторінок; 6. Бібліографія критичної літератури (за зразком бібліографічних річників МЛА; див. український розділ; 7. Виписки оцінок творчости (з поданням точного джерела), нагороди, відзначення й т. п.

Усі ці відомості бажано отримати незабаром. Якщо сучасні письменники знають померлих уже авторів, добре було б якби вони зазначили в листі, про кого можуть подати авторитетні відомості. Це допоможе виправити численні помилки, перекручування, незірні дати й т. п., що їх, на жаль, допустилися попередні дослідники, що писали про українську літературу в Новому Світі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ć міс. За кожну зміну адреси — 25 ć. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Символ волі

Вісімнадцять років тому наш світової слави скульптор Олександер Архипенко, з нагоди відкриття вирізьбленого ним погруддя Тараса Шевченка на Союзівці, писав: „Ви могли б спитати мене, чому я виготовив погруддя Тараса Шевченка і чому я пляную дати українській спільноті погруддя інших українських геніїв? Це тому, бо я вірю, що відображення великих національних геніїв викликує ідеї і почування, які допомагають зберігати національне сумління . . ."

Ці слова Олександра Архипенка можна дослівно віднести до того пієтизму і пошани, що ними оточує американський нарід двох головних творців Американської Республіки з „владою народу, через нарід і для народу", Джорджа Вашингтона й Абрагама Лінкольна, святкуючи щорічно в лютому день їх уродин. Обидва вони, Вашингтон і Лінкольн, є без сумніву найбільшими символами волі не тільки для американського народу, але й для всіх людей в світі, що найбільш промовисто висловив Тарас Шевченко, пророкуючи, що й Україна колись діждеться Вашингтона з його праведним законом. Вашингтон і Лінкольн своїми вчинками символізують те, що є найбільшим скарбом усіх людей — волю народу і волю людини. Завдяки Вашингтонові американські колонії стали незалежними З'єднаними Стейтами Америки, 200-річчя яких відзначить Америка і світ вже в наступному 1976-му році, а завдяки Лінкольнові ці З'єднані Стейти Америки стали — як це співається в американському гимні — „країною вільних" усіх її мешканців, стали символом також вимріяної нашим Шевченком країни „без холопа і без пана".

Вашингтон і Лінкольн, як найбільші символи волі народу і людини, своїм життям, своїми ідеями і своїми вчинками заслужили собі на вічну пошану і вдячність не тільки американського народу, але і всіх волелюбних народів світу.

Мир і „Ялтанські принципи"

Цього тижня минуло 30 років з того часу, коли на Криму в Ялті відбулася вершинна конференція Ф. Рузвелта, В. Черчілла та Й. Сталіна, які мали за завдання розплянувати новий лад у світі на найближчих принаймні п'ятдесят років. Заключаючи тоді угоди із Сталіним, ні Черчілл, ні Рузвелт не враховували, що в той час, коли вони хотіли тільки якнайскоріше закінчити війну з Німеччиною і Японією та повернути свої країни і цілий світ на шлях мирної праці, совєтський російський уряд вже мав готові пляни нового „Пакс Московія". Коли Рузвелт і Черчілл торгувалися зі Сталіним про майбутнє Польщі й інших країн Східньої Европи, Сталін мав уже готові „уряди" для „визволених" совєтською армією Польщі, Румунії, Болгарії, Угорщини, Чехо - Словаччини, не враховуючи захоплених вже раніше Москвою балтійських держав, України, Білорусі тощо. Для ЗСА, Великобританії й інших країн Заходу стали очевидними пляни СССР в Европі щойно тоді, коли остаточно зліквідовано вже і так обмежену незалежність Чехо - Словаччини, коли розвіялися всякі надії на полагодження „польського питання", коли Сталін не дозволив своїм сателітам користати з Пляну Маршалла, а навіть почав робити конкретні заходи з метою усунути альянтів із західнього Берліну.

Не приходиться дивуватись, що „ялтанські принципи" нового ладу у світі не витримали іспиту життя, і замість сподіваного справжнього миру, прийшли довгі роки холодної війни та перегонів у зброєнні з можливістю вибуху нової світової війни. В опінії совєтських політичних коментаторів, вину за це несуть західні держави, бо, мовляв, вони задумали політику „відтиснення комунізму".

За час останніх тридцять років Москва докладала всіх зусиль, щоб не тільки фактично закріпити свої позиції в Европі, а й добитися формального визнання совєтських загарбань в роки Другої світової війни і після неї. Якраз у 30-ту річницю Ялти в Европі продовжується і, як виглядає, закінчиться Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва. Як не дивно, а в основі домовлення є ніщо інше, як всеевропейське схвалення власне „ялтинських принципів". Крім европейських держав, у цьому беруть участь також ЗСА і Канада. Західні держави, виходило б, рішили погодитися з „доконаними фактами" і формально визнати совєтські загарбання в Европі. Остається відкритим питання про те, чи ці самі принципи, з допомогою яких упродовж 30 років не можна було забезпечити справедливого і тривалого миру, стануть підвалиною такого миру сьогодні. Ніяких підстав немає, щоб на це питання можна було відповісти позитивно.

О. С. Процюк

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЖІНКИ

Організація Об'єднаних Націй проголосила 1975 рік Міжнародним Роком Жінки. У цьому році ОН накреслила рамову програму, яка має на меті посилення змагань жінок за зрівняння у правах з чоловіками, за повне включення жінок у працю над розвитком громад та країн, у яких вони живуть, з наміром покращання долі цих країн та мирної співпраці всіх народів.

Справа прогресу та рівноуправнення жінок не новина. З початком XIX ст. „визволення" жінок (суфраж) було виключно „жіночою" справою. Громада, а навіть багато жінок ставилося до неї дуже скептично. Впродовж років жіноцтво дістало право голосування і деякі економічні та соціяльні права. Багато з тих, нераз дуже важко добутих, прав жіноцтво не використовує, бо, або їх не знає, або легковажно ставиться до них. Глибоко вкорінене традиційне думання не раз спиняє жінку та її прогрес. Деякі, особливо здібні жінки, добилися високих політичних та економічних постів. Це одиниці. Багато жінок, не менше здібних, але менше агресивних, залишилося позаду — вони не знайшли можливостей вибитися, не знайшли підтримки від загалу, ані, що найважливіше, підтримки від своїх більш успішних посестер. Багато вартісного людського матеріялу, цього найважливішого економічного фактора розвитку країни, пропало та пропадає далі.

Міжнародний Рік Жінки якраз звертає увагу на ці недоліки, а ОН закликає усіх, як жінок так і чоловіків, присвятити окрему увагу жінці — цьому надзвичайно важливому соціяльному та економічному факторові світової спільноти.

Закликом СКВУ українське громадянство також включилося у цей міжнародний Рік Жінки. Український Рік Жінки, хоча має деякі питомі завдання, мусить заторкувати проблематику жіночого політичного, економічного та соціяльного росту взагалі; він повинен дати громаді та жіноцтву поштовх передумати засадничі жіночі питання. Ми не можемо відокремлювати себе від світового руху та зосереджувати увагу тільки на питаннях, які цікавлять нас виключно. Тоді ми втратимо так дуже потрібний балянс, перспективу та контакт зі світом. Міжнародний Рік Жінки не є ціль сама в собі, але є швидше започаткування довготривалої співпраці всього жіноцтва для мирного розвитку світу.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій склала рамові пляни та розіслала їх до членів організацій. Для виконання цих плянів потрібна співпраця усіх жіночих організацій, від них буде залежати успіх. На кожний місяць 1975 року передбачено тему, яку можуть жіночі організації опрацьовувати разом або окремо, запрошуючи одна одну. Деякі теми можуть опрацювати запрошені спеціялісти; знову інші теми можуть дати спонуку для написання магістерських чи докторських праць.

СФУЖО свідоме також і того, що деякі країни потребують насвітлення окремих проблем: напр., наші організації у Бразилії правдоподібно звернуть увагу на проблематику жінки - хлібороба, нашої жінки - суспільної робітниці тощо, а не так на питання, які пов'язані з жінкою, яка живе та працює у високорозвинених індустріяльних країнах.

У програмі СФУЖО є лише дві точки, які потрібно особливо відзначити у запляновaних місяцях: це тема Жінки в Україні, а також проблема жінки - в'язня. Місяць березень видається найбільш властивий для розроблення такої програми — це буде наша відповідь на день 8 березня, який совєтський уряд визнав Днем Жінки.

Місяць Жовтень — це місяць Об'єднаних Націй. Ми повинні використати цей місяць, щоб точно ознайомити себе з працею ОН та їхніми агенціями. Розсилаючи наші петиції, нам потрібно знати, куди вони йдуть та що з ними діється. Також у цьому місяці ми повинні затіснити наші зв'язки з неукраїнськими жіночими організаціями, а також по змозі влаштувати для них відповідну малу програму.

На місяці передбачено окремі програми: напр., жінка і праця — ця тема дуже важлива для нас усіх працюючих жінок. Вибір звання, потрібна освіта, інформації про ринок праці — це дуже важливе для нас. Жінка і освіта: потреба продовжувати освіту, все одно середню, фахову чи університетську — це важливе питання, бо в нас вже є багато жінок, які покинули або покидають школу. Коли по роках вони хотять повернутися до науки знову, то їм бракує інформацій, заохоти і підтримки. Місяць травень, це місяць матері — отже тема родини, як економічної клітини спільноти, видається дуже побажаною темою.

Жінка і релігійне життя — ця тема мало студійована у нашій громаді. Все ж таки ми маємо чимало заслужених монахинь жінок - катехиток, які несуть Боже слово поруч з відданою суспільною роботою. Інша тема — це жінка і політика — наше жіноцтво повинне добре знати устрій країни, у якій воно живе; воно повинно бути добре ознайомлене з міськими чи стейтовими урядами, політичними партіями та подумати про можливості зайняти відповідні становища в них.

Нам потрібно добре знати, як працюють наші рідні громадські установи, як і кого вибирають до цих установ. Нам потрібно брати активну участь у голосуванні та підтримувати кандидатів, які запевнять громаді й державі мирний економічний та політичний розвиток.

Ми усі добре ознайомлені з творчістю наших мисткинь: малярок, композиторок, письменниць чи поеток. Проте ми мало знаємо про наших жінок науковців, адміністраторів, жінок на високих постах в уряді чи індустрії. Ми дуже мало знаємо про наших жінок - власників підприємств. Усі ці жінки повинні бути вшановані так, щоб вони служили як приклад для нас і нашої молоді. Жінка - громадська діячка, її праця з молоддю, зі старшими особами, її харитативна праця та підготова до неї можуть і повинні бути темою для глибшого розваження та випрацювання більш модерних методів праці.

Разом з програмою для дорослого громадянства треба виробити програму для нашої молоді, яку наша громада охоплює. Роля учителів надзвичайно важлива у поширюванні ідей людської рівности та гідности. Діти і молодь—це дорослі завтрішнього дня, до них буде належати продовжування ідей та праці сьогоднішнього дня. Наші шкільні підручники ледве чи віддзеркалюють зміни, які пройшли у світі, та змінену ролю матері і батька в родині.

Вкінці СФУЖО передбачає можливості відзначення заслужених жінок у різних ділянках праці, жінок - українок поруч з визначними жінками країни поселення. Нашим заслуженим жінкам це дасть поштовх до праці; а громаді дасть приклади, які будуть гідні наслідування.

Міжнародний Рік Жінки повинен для нас усіх стати предметом спільного розважного думання. Ми усі повинні застановитися над нашим положенням жінок у громаді. Опрацьовуючи окремі теми спільно, ми віднайдемо самих себе; скільки нас є, яких успіхів ми добилися, які потерпіли невдачі і чому. Можливо, що Міжнародний Рік Жінки допоможе змінити нам багато наших трафаретних поглядів на важливі справи, та дасть нам усім відновлений і посилений запал до праці.

Євгенія Чайка

НАРОДНІ СКАРБИ

Однією з найбільших турбот кожного цивілізованого народу є турбота про те, як найкраще зберегти культурні надбання попередніх поколінь, і про те, щоб належно поповнити — збагатити національну скарбницю новими духовими і матеріяльними цінностями.

Нелегке у наш час це завдання, навіть для тих, хто має свою державу, а вже для нас, українців, дуже складна це справа. Окупанти, як первісні дикуни, нищать наші високомистецькі історичні пам'ятки, палять бібліотеки, силою примушують зректися рідної мови, забути свою пісню, і тим немилосердно обкрадають український народ, а себе вкривають великою ганьбою і презирством.

Українці у вільному світі мають серйозне і відповідальне завдання — слідкувати за тим, щоб не нівечились, не розгублювались скарби народні, і щоб творчість молодого покоління була на високому мистецькому рівні.

Звернемо нашу увагу на пісню. Знаємо, що українську пісню називають коштовною перлиною. І це не є перебільшенням. Правду кажучи, — українці мають чим пишатися! Наш народ створив силу - силенну різнохарактерних пісень: релігійні, думи, козацькі, чумацькі, бурлацькі пісні, пісні про родинне життя, пісні про кохання, обрядові, жартівливі, колискові і дитячі пісні. Розпач і звагу, тугу й запал, ніжність і безмежну материнську любов, віддзеркалюють вони. Пісні, створені мудрістю і подвигом, вірою і мрією, журбою і радістю — відбивають історію нашого народу. Такої кількости пісень не має жаден народ, і створені вони часто в умовах жахливого, жорстокого поневолення.

Ми мусимо оберігати ці коштовності, як зіницю ока! Ніхто з виконавців народних пісень (чи пісень, створених поетами та композиторами) не має морального права спотворювати слова або мелодію, або виконувати їх якнебудь.

Так, як не можна в державних скарбницях підміняти золото на блискучий, але маловартісний метал, так ніхто не має права знижувати мистецькі вартості нашої перлини — пісні. Пам'ятаймо, що народ зберігав нашу пісню непорочно - чистою навіть серед найнесприятливіших умов.

При такій великій кількості пісень, здається, немає потреби включати в репертуар пісні інших народів. Але, коли вже хтось хоче співати чужі пісні українською мовою, то перш за все обов'язково мусить вибирати вартісні, а не низькопробні, а також мусить подбати про добрий переклад, щоб не було таких казусів, прикрих недоречностей, які вже мають місце, і на які слушно звертає увагу В. Софронів-Левицький у своїй статті „Російські фальшивки на українських платівках".

Звичайно, молоді виконавці не можуть знати точно, чи пісня створена українцями, чи вона чужоземного походження. Але на це є рада. Хвалити Бога, серед української спільноти є музикологи й диригенти, і, напевно, ніхто із них не відмовить тим, хто звернеться до них за порадою, особливо, коли попросить допомоги молодий виконавець.

Старше покоління завжди радіє успіхами молоді, — це ж бо продовження життя народу! Але, бувають випадки, коли старші роблять шкоду молодим творцям. Трапляється це тоді, коли недооцінюють творчість початківців, або, навпаки, занадто перебільшують їхній успіх. З практики знаємо, що неувага, промовчування, недоцінювання може зранити душу молодої людини на все життя і відштовхнути її від спільноти, відібрати раз назавжди охоту до творчої праці.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НІ, НЕ ВСІ ІНВАЛІДИ ПОВМИРАЛИ

В „Свободі" ч. 20 з 30-го січня 1975 р. п. нз. „Спеціяльна збірка на інвалідів" інж. Степан Куропась, подаючи список жертводавців на інвалідів в Чикаґо, на наше здивування написав, що „властиво інвалідів українців у стисловому того слова значенні нема. Інваліди українських армій повмирали". Тим твердженням інж. Куропась „угробив" передчасно аж понад дві сотні українських інвалідів. Справді, з армій УНР і УГА доживає ще засього 7-ох інвалідів, та зате з Другої світової війни живе ще 169 інвалідів (зареєстрованих в СУВІ) з УПА і 1 УД УНА та інших наших військових формацій.

В минулому році Суспільна Служба Комбатантів уділила допомог на квоту 14.385 дол., а то: 19 інвалідам на рідних землях, 177 в Европі, 2 в Південній Америці й 3 в Канаді, а зокрема з ЗСА в тім році закуплено нові протези нашим інвалідам, які мають ампутовані ноги, що проживають в Ню Йорку, Міннеаполісі і Рочестері. Один інвалід, кол. старшина 1 УД УНА, без руки проживає у Філядельфії.

Від 1953 року до кінця 1962 р. у „Вістях Комбатанта" подавано списки інвалідів, які користувалися допомогою ССК (останньо такий список був поміщений в ч. 3-4 з 1962 р.). На прохання підопічних інвалідів тих списків дальше не проголошується.

Інж. Куропась заскочив Суспільну Службу Комбатантів другою новиною про те, що сам Відділ ОбВУА в Чикаґо зі спеціяльного фонду допомагає потребуючим, і то не тільки в Чикаґо, але висилає допомогу навіть до Австралії. При цьому пригадуємо, що наші комбатанські організації, які ще від 1953 р. співпрацюють з ССК. — устійнили, що вся допомога українським інвалідам і немічним кол. українським воякам має вестися зосереджено в Суспільній Службі Комбатантів.

ЗА УПРАВУ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ:
Стефан Мазурок, Б-во к В 1 УД УНА, заст. голови,
Іван Данківський, ОбВУА,
Михайло Ковальчин, Т-во к В УПА,
Стефан Кондрад, Б-во УСС секретар,
Стефан Шеремета, Об'єд. к В УПА,
Микола Ящук, СВУР, член.
Філядельфія

З НАШИХ БУДНІВ

„ПУГАЧІ"

Це діялося минулого року в Місті Братньої Любови — Філядельфії, розуміється. Відбувався концерт Сумівського тріо „Соловейки", під мистецьким керівництвом проф. Зої Маркович, а ми, два скоморохи з Ню Йорку, перепліталі їх солов'їні трелі своїми „гамаксойками". Під час перерви прийшли нас привітати місцеві друзі, приятелі, між ними й земляки Миколині, ще з ділівського табору на Шлясгаймі: мама, тато, і дві донечки в „тоненьких" роках, чи, по-тутешньому сказавши, — „тінейджерси".

— Що ж це ви, дівчатка, з розуму зійшли? — заговорив басистим голосом Миколин земляк, звертаючись до „Соловейків". — Такі гарні, молоді пташечки, і взяли собі за партнерів таких двох старих пугачів.

— Мамочко, а що таке „пугач"? — защебетала молодша доня.

— Дурна! Ти що, хіба, не знаєш?.. Пугач — це головік від сови, — пояснила старша, що закінчила з відзначенням „Нашу Рідну Школу" в Філядельфії.

Ну, й погувались ми тоді обидва, з Миколою Васильовичем, неначе голі в терню, — як каже народне прислів'я. Як же це так, люди добрі?.. Ви приїжджаєте до земляків, сусідів, щоб дати їм кілька хвилин розваги чи розради, простягаєте їм своє скоморошe серце, мов на долоні, а вони ось-як тобі віддячують: називають тебе пугачем, та й ще старим, на добавку!.. Після концертової програми ми таки не втерпіли та й пішли пожалітись мистецькому керівникові Ансамблю.

— Пані Зою, — кажемо, — чи це не скандал?.. Ми — ваші партнери, спільно ділимо на сцені долю і недолю, бо за гонорарі немає чого згадувати, нас тут тяжко ображають, прозивають „пугачами", а ви не ласкаві були писнути півслова в нашій обороні!

А що на це відповіла пані професор Зоя Маркович?.. Думаєте — може вибачилась перед нами, перепросила нас, чи склала нам своє співчуття?.. А дзюськи!

— Добре вам так! — загомоніла піднесеним голосом. — А хіба ж це неправда? А хіба ви не пугачі?.. Якби ви були одружені — жадна дівчина не відважилася б назвати одного чи другого „головіком від сови", бо тоді у кожного з вас була б своя жіночка, як лебідочка! А не маєте жінок — задоволяйтеся совами!

Нещастя, кажуть, не ходять одинцем, а в парі... Де две пані Зоя скінчила свою агітаційну промову на матримоніяльну тему, як тут, не знати звідки, ніби з-під землі вискочив директор подружнього бюра „МЕТА", пан доктор Микола Ценко...

— Кого тут треба женити? — скрикнув. — Давайте його сюди, живого чи мертвого.

. . . Ми втекли з Міста Братньої Любови, відрікаючись гонорарів...

КОЛИ ВОСКРЕСАЛА КОБЗАРСЬКА СЛАВА

Написав Василь Ємець

Давно колись, ще за царських часів, бувши гімназистом, мені трапилося почути гру чотирьох сліпих кобзарів, що впрост полонила мене. І коли я вже сам грав у бандуру — не „на бандурі", як тепер кажуть і пишуть, нехтуючи ту нашу мовну прикмету, що заховувалася не лише на наших козацьких степах, а навіть у Карпатських горах серед гуцулів, що „в цимбалоньки тнули", — в мене зродилося бажання здійснити саме ту спільну гру кількох бандур. Та минали роки . . . Я вже був по гімназійній науці, а ще пізніше й по університетській . . . Вже й учителював у гімназії, але те бажання далі лишалося бажанням . . .

Аж ось, здійснилася палка мрія Тараса Шевченка і на Україні „блиснула булава", цебто постала новітня Гетьманщина. Мене прийнято до Міністерства Народної Освіти на посаду виконуючого секретарські обов'язки і за кілька тижнів я довідався, що в царинах Києва не бракує кобзарів. Як стій, зачав про них розпитувати, але довідувався лише про те, що кобзарів справді не бракує, але ніхто не знав їхніх адрес . . .

Ось так, змарнувавши трохи часу, я дав оголошення до „Робітничої Газети" та „Народної Волі", як і до державного пресового органу — щоденника „Відродження". В тих оголошеннях закликав усіх кобзарів на збори в справі створення Хору Кобзарів.

Оголошення дали добрі наслідки, бо на збори, що відбулися десь у травні 1918 року, зійшлося з десяток кобзарів. Межи ними були урядовці, робітники, був і фаховий музика — козак з Кубані, Діброва, що в оркестрі Українського Народного Театру, славного Миколи Садовського, грав у мисливський ріг; був і другий кубанський козак — Михайло Теліга, що тоді, либонь, учився на лікарського помічника; Андрій Слідюк, дуже добрий бас — козак Українського Вільного Козацтва, а з фаху — поштовий урядовець.

І ось розпочав я переслухувати кожного кобзаря, як хто грає та співає, щоб уявити не лише інструментові, але й вокальні спроможності нашого майбутнього музично - вокального товариства. Придивлявся й до того, як хто тримає бандуру та якої саме дотримується школи гри: легшої чернігівської, коли пальці лівої руки вживається лише для бунтів (басів), чи труднішої, коли пальці лівої руки вживається і для бунтів, і для приструнків. Цей триб грання є прикметою тяжчої, але зате багатшої на музичні можливості — слобідської, чи харківської школи.

Зауважив я, що в час гри і бандури тримали по-різному. Отож, одні тримали на грудях, що було прикметою слобідської школи, інші — під деяким схилом до грудей, і було це ознакою чернігівської школи; а був один кобзар, що тримав бандуру між ногами. Це свідчило про його приналежність до полтавської школи, талановитим представником якої в мої часи був сліпий кобзар Микола Кравченко, що походив з Миргородського повіту, либонь, зі села Великих Сорочинців і якого неодноразово слухав я зворушливе виконання думи „Про трьох братів озівських".

Беручи під увагу, що переважаюча більшість кобзарів, які прийшли на збори, грала „по-чернігівському", ухвалено дотримуватися чернігівської школи, хоча дехто був з того й невдоволений. Пролунали й песимістичні голоси, мовляв, „невідомо, чи що з того вийде, а я мав би перенавчатися . . ."

Не подобалося й мені, що моя багатша слобідська школа мала бути заступлена біднішою чернігівською. Та що мав робити? Бо все ж краще будь-яка школа й створена капеля бандуристів, ніж жадної . . .

Первісною назвою того першого в історії новітньої України кобзарсько-музичного творива, що постало десь у червні 1918 року в Києві, була „Кобзарський Хор". Вживали й назви „Хор Кобзарів", але зовсім не вживали „Хор Бандуристів" чи „Капеля Бандуристів", бо вважали, що слово „кобзарь" старіше як слово „бандурист". Та й Шевченко свій несмертельний збірник поетичних творів назвав „Кобзарем", а не „Бандуристом" чи „Бандуристою". Бо тоді наша мова більше відокремлювалася від московської ще й такими словами, як „канцеляриста", „танцюриста", „басиста", „тенориста", „артиста", „соліста", якими тепер Київська Академія Наук, чинячи волю Московії, повністю нехтує, щоб поєднати нашу мову з великим „русским языком".

Це не порожні слова, бо ось кілька років тому приїхали з Москви до Києва її літератори, яких наші київські літератори вітали такими словами:

> Мир вам, дорогі братове,
> Найчільніше місце за столом,
> Де сплелася рідна мова
> Із великим русским языком!

Що й казати — сплелася та ще й як!

Та вертаюся до справи мого Першого Київського Хору Кобзарів.

Розпочав я працю з яким десятком кобзарів. Кількість невеличка, якщо брати під увагу, що то було на Рідній Землі та ще й в столиці України. Бо навіть на чужині, в Чехо-Словаччині, створив я другу капелю, що мала вдвоє більше кобзарів. Але бутафорних членів вона не мала. Зате мала навіть одну чехиню — студентського Празького університету, що грала першу партію. Отож, можливо, саме тому, що й в моїй Київській Капелі бутафорних кобзарів, що лише тримали бандуру, а не грали в неї — не було. Можливо, що саме цьому й треба було завдячувати урівноваженість інструментових первнів з вокальними. А знову ж у чисто інструментових виконах, порівнюючи з невеликою кількістю кобзарів, капеля гучніла так, немовби була невеличкою оркестрою.

Наші проби спершу відбувалися в помешканні одного з її членів, а саме — поштового урядовця Андрія Слідюка, що був козаком Київського Українського Вільного Козацтва. Мав він доброго баса та й сам виглядав чудово, хоч бери й малюй!

Дещо пізніше проби зачали відбуватися в однім з покоїв Міністерства Народної Освіти.

У моїй праці з капелею найгірше було те, що і мої капеляни, і я приходили на вправи вже змучені працею на утримання життя, а особливо ті з них, що працювали фізично, а до того ще й мали родини. Однак, проби відбувалися регулярно й зачиналися в призначеній годині.

Може за який місяць в Києві зачали кружляти чутки, що постала Кобзарська Капеля.

Мої кобзарі відчули, що грають добре, і так ухвалено влаштувати наш перший концертовий виступ. На одній із проб зачали ми обмірковувати ту важливу справу. Запала ухвала: зробити наш дебют в одному з кращих київських театрів, а саме в Театрі Берґоньє, що містився на Фундуклеївській вулиці, неподалік Хрещатика, де тоді виступала якась московська опереткова група.

Був і я за те місце нашого першого виступу, але де ж взяти гроші? А що як буде дефіцит, хто його мав би покрити? Такі, а може й інші думки всіх нас турбували. Аж ось один кобзар і каже, що треба через полковника Волошина звернутись до Гетьмана. Всі погодилися з тією пропозицією . . .

І сталося те, що сталося, а саме: не зважаючи на протести дирекції тієї трупи й обурення артистів, той театр був реквірований та ще й, коли мене тяма не зраджує, для нашого безплатного концертового виступу. Тож ми оплатили лише оголошення в двох наших столичних часописах — „Народній Волі", „Українській Робітничій Газеті" та офіційному державному щоденнику „Відродження".

(Продовження буде)

До моїх Дебютанток

МИНУЛИХ ЛІТ — 1958-1975 РР., ПЛАСТУНОК СТАНИЦІ НЮАРК, Н. Дж.

„Споминu — як казкове дивоквіття,
Цвітуть в душі тисячоліття".
(Лепкий)

Бачу Вас в день дебюту мої дорогі Дебютантки минулих літ... Синьоокі, бльондинки, карооkі брунетки: Марусі, Роксоляни, Ірини, Ліди, Ади... розсміяні, щасливі.

І бачитиму Вас завжди такими у прізвищах вирізьблених на подарованій картині. Кращого доказу вдячности, який Ви мені виявили, годі собі бажати. Я не в силі висловити своїх почувань. Не знаходжу слів подяки!

Прийміть отже цією дорогою моє найщиріше й найсердечніше Вам спасибіг! А в особливий спосіб хочу подякувати, організаторам цього шляхетного жесту.

Вдячна
АВГУСТИНА ХОМОВА —
та, „що ввела Вас в танок життя".
187 Паркер Авеню, Maplewood, N.J. 07040

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ НЮ ЙОРК

У 50-літні роковини існування КЛК та у 20-ту річницю перших українських лещетарських змагань у Америці, КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ НЮ ЙОРК

— улаштовує —

МІЖКРАЙОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

ЗА ПЕРШЕНСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ й КАНАДИ

що відбудуться

в днях 1 і 2 березня 1975 р.

В ОСЕРЕДКУ WEST MOUNTAIN SKI AREA

Glenns Falls, N. Y.

ПРОГРАМА:

Субота, 1-го березня 1975 року

Год. 8:00 — Видача спортових чисел та продажа квитків на витяги.

Год. 9:00 — КРУТОБІГ (2 переїзди) в такому порядку: мужчини, жінки, сеніори, юнаки 14-18, юначки 14-18, хлопці та дівчата 9-14.

Год. 1:00 — З'ЇЗДОВИЙ БІГ (один переїзд) в такому самому порядку, як крутобіг, за винятком хлопців та дівчат, яких до з'їздового бігу не допускається.

Год. 7:00 — БЕНКЕТ, для змагунів та гостей у ресторані готелю: Queensbury Hotel, Glenns Falls. Після бенкету проголошення вислідів та роздача нагород. По закінченні офіційної частини плянується ТОВАРИСЬКУ ВЕЧІРКУ з ТАНЦЯМИ.

Неділя, 2-го березня 1975 року

Год. 9:00 — Збірка змагунів та змагунок плоского бігу для пояснення траси. Місце буде заповіджене під час бенкету.

Год. 9:30 — ПЛОСКИЙ БІГ на трасі Crandall Park, Glenns Falls.
Мужчини: около 7.5 миль.
Жінки: около 6 миль.
Після закінчення плоского бігу відбудеться роздача нагород за цю конкуренцію.

ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ

Зголошення змагунів з реєстраційною оплатою приймається тільки через спортові товариства, не пізніше, як до 22-го лютого 1975 р.

Реєстраційна оплата: змагуни до 18 р. життя — 6.00 дол.; змагуни вище 18 р. життя — 8.00 дол. Знижкова ціна на витяги 2 дні — 16.00 дол.

Реєстраційна оплата мусить бути вислана разом зі зголошенням.

Квитки на витяги та бенкет продаються на місці. Організатори змагань остерігають товариства, що зголошення після 22-го лютого, або без оплати, не будуть брані до уваги. Зголошення змагунів проситься висилати на адресу: Roman A. Hawrylak, 196 Park Hill Avenue, Yonkers, N.Y. 10705. Tel.: (914) 423-3711. Чеки просимо виставляти на: KLK American Ukrainian Sport Club, Inc.

ПРОВІД ЗМАГАНЬ:

Провідник Змагань — Роман Гавриляк
Головний Суддя — Зенон Маркевич
Члени — Володимир Гнатківський, голова КЛК — Представник УСЦАК

ПРИМІЩЕННЯ:

Приміщення під час змагань КОЖНИЙ КЛЮБ замовляє для своїх членів БЕЗПОСЕРЕДНЬО.

Провід змагань домовився за місце в люксусовому готелі Queensbury Hotel, Glenns Falls — для всіх змагунів та гостей з усіх клюбів, де відбудеться теж бенкет та роздача нагород. Замовлення треба слати індивідуально та безпосередньо до готелю.

За ближчими інформаціями звертатись до проводів Спортових Товариств або до провідника змагань — адреса і телефон подані вище.

Різдво – Новорічна Зустріч в Ню Йорку

Різдво Христове — свято родини, свято мира і доброго серця. У нас вдома дуже часто запрошували на Свят-Вечір людину самітну, що з різних причин залишалася сама, не тільки з-поміж ближчої чи дальшої родини, але й знайомих, чи сусідів.

І тут закріпився звичай влаштовувати спільні просфори, де наші люди можуть провести хоч би й короткий час у своїм товаристві, забути про буденщину і вернутися спогадом до рідного краю своєї родини, свого дитинства.

Такими дуже приємним й сердечними хвилинами була неділя 12-го січня ц. р., коли Відділ ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку влаштував у своїй домівці для членів сеньйорів Різдвяно-Новорічну Зустріч.

При чепурно прибраних столах накритих білими скатертями засіло коло 40 осіб до спільної перекуски. Дискретно гомоніли коляди з голосника. Святочний настрій огортав приявних. Голова Т-ва „Самопоміч", суддя Богдан Ластовецький, привітав гостей щирими побажаннями та провів молитву. Запрошений на Зустріч і щиро привітаний письменник Ікер-Керницький відчитав дві актуальні і повні гумору сатири. Кілька принагідних спогадів сказав проф. Роман Чубатий. Спільні коляди перепліталися з короткими промовами. Член Управи Відділу, п-і Ольга Соневицька, прочитала свій спогад „На Свято-Юрській Горі" про день св. Андрея, іменини незабутнього Митрополита, перед Другою світовою війною і приходом большевиків, де в церкві св. Юрія і на просторій площі перед церквою св. Юрія зібралися маси народу, хоча це був будень. Хор співав на балконі церкви, а з балкону палати благословив свій народ наш Князь Церкви. Розповідь була зворушлива, бо деякі з учасників львов'яни пригадували собі такі щорічні урочистості.

Найстарший сеньйор, Михайло Губіцький, прочитав кілька різдвяних і новорічних віршів-побажань свого укладу. Наприкінці гол. секції сеньйорів, Евстахій Манацький, подякував імпрезовій референтці, Лідії Ластовецькій, та Емілії Козіцькій, Ользі Калині і Наталії Канюдзі, що приготовили та зайнялися прийняттям, яке створило родинну атмосферу.

О. С.

Д-р Лука Луців:

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

БІОГРАФІЯ І ХАРАКТЕРИСТИКА ТВОРЧОСТИ

Ціна: $1.20

Замовляти:

SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303

НАРОДНІ СКАРБИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Не меншу шкоду роблять перебільшення, надмірне захвалювання. Адже віками талановиті люди всіх народів учили і вчать, що кожна продуктивна творчість вимагає наполегливої роботи. Для того, щоб природжені здібності стали справжнім талантом, треба багато вчитися і багато працювати над собою. Талант — це труд!

А коли після перших кроків, навіть не знати як успішних,—виконавця засипати такими епітетами, як: „неперевершений", „світової слави", „амбасадор" і т. п., то у молодої людини, яка ще не мала змоги збагнути твердий закон про те, що творчість — це праця, праця і ще багато разів — праця, автоматично н а р оджується думка: „навіщо вправлятися, навіщо мучити себе пошуками кращих, виразніших засобів мистецького вислову, коли й без того мене називають майже генієм!" А після такого висновку — припиняється настирлива праця і загублюється талант... Щоб таких випадків не було, закликаємо: щирим серцем та розсудливістю допомагаймо розвивати здібності нашої молоді, любовно, по-батьківському оцінюймо успіхи її, остерігаймо від хибних шляхів, — тоді напевно народна скарбниця поповниться цінними вкладами.

Призма ч. 2.

ХТО МАЄ ВУХА, НЕХАЙ СЛУХАЄ!

Був час, коли рішитися, що вибрати, не було так трудно. Спочатку були тільки Форди, тільки чорні, тільки одного стилю. Сьогодні? Десятки продуцентів, сотки назв, величин, кольорів, стилів. Сьогодні мусимо вибирати між життям з електрикою або без, телефоном на столі чи на стіні, життям гіппіста, чи консерватиста, наркомана, чи людини свобідної, попирати лівицю чи правицю, боронити естаблішмент чи його руйнувати.

Переживаємо експльозію різноманітних стилів життя. Рішитися необходимо, бо рішення звільняє від мук багатьох додаткових рішень. Наприклад, хто рішив стати мотоциклістом в чорному піджаку, той свобідний від журби, якого рода піджак чи рукавиці купити. Йому не треба вибирати портфель, краватку, чи спинки до сорочки. Піддавшись одному рішенню, ми звільняємося від тиску багатьох споріднених децизій.

Християнин рішає проблему надмірної скількости вибору інакше. Піддавшись цілком Ісусові Христові, він рішає про стиль свого життя і його не тривожить можливість багатьох других рішень. Чи це безхребетність і страх перед життям? Ні, це мужня децизія стати унікатом в свойому оточенні, це часто відважне плавання проти струї.

Перевірте Вашу спроможність вибирати, відповідаючи на слідуючі питання:

1) Що діється з людиною, яка подивляє й наслідує героя?

2) Кого наслідує християнин?

3) У відношенні до других, кого християнин повинен копіювати?

4) Чи ми мусимо багато вибирати, щоб осягнути щастя на землі?

5) Коли Ви знаєте Новий Заповіт, Ви будете пам'ятати Марію й Марту. Одна працьовита, солідна, клопоталася господарством, друга радше воліла товариство Христа. Чий вибір був, на думку Христа, мудріший?

6) Чи життя з Христом на землі є передовсім практичне, а також корисне?

Просимо обмінятися з нами відповідями на ці питання. Коли наші відповіді згодяться, Ви полюбите Призму, коли ні, тоді Вам потрібна Призма. Або пишіть до нас прямо за відповідями. Тоді також Ви одержите брошуру Сочка ч. 2. Це є збірка думок на тему: Як же це? Бог добрий а світ лихий? Пишіть до:

Information Service of Ukrainian Adventists
227 W. 46th Street, New York, N.Y. 10036

---

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

24-ті РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" в Ню Йорку

— відбудуться —

в неділю, 23-го лютого 1975 р.

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ Українського Народного Дому

ч. 140-142, Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПОЧАТОК ТОЧНО о год. 3-ій ПО ПОЛУДНІ

- На порядку нарад: Звіти Завідуючих Органів, бюджет на 1975 р., вибір 3 членів Управи і 1-го члена Кредитового Комітету.
- Перед закриттям Зборів будуть роздані нагороди членам, котрі приєднали нових членів в 1974 році.
- Просимо членів з'явитися численно на Збори.

УПРАВА

ПОДЯКА

Ділимося сумною вісткою
що в вівторок, 31-го грудня 1974 року,
з Волі Всевишнього Творця, відійшов у Вічність
на 77-му році життя,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і БАТЬКО,
бувший довголітній книговод Маслосоюзу у Львові

бл. п.

ЯРОСЛАВ САС-ПОГОРЕЦЬКИЙ

Цією дорогою хочемо зложити нашу найщирішу подяку всім Тим, що принесли і бл. п. Ярославови і нам усім так бажану і таку велику поміч, пораду і порятунок і в часі недуги Покійного і в часі похоронів.

Наша щира подяка о. П. Чавсові за молитви і Служби Божі, о. д-рові шамбелянові Василеві Федашеві, пароховi церкви ім. св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й. і о. Романові Білецькому за переведення похоронних обрядів і відправлення Парастасів і Панахид, а місцевому хорові під диригентурою д-ра Олега Сохана наше стократне спасибі за чудовий спів.

Дякуємо зі серця Вп. панам лікарям д-рові Романові Трохимчукові, а перш за все довголітньому опікунові Хторого д-рові Василеві Кіналеві.

Ми безмежно вдячні всім членам нашої рідні за поміч і слова розради та участь у похоронах і за Поминальні Служби Божі за душу Покійника: ми дякуємо рідній сестрі бл. п. Ярослава Зиновії Вовчко-Кульчицькій з чоловіком проф. Володимиром, стриєчному братові д-рові Романові Сас-Погорецькому з дружиною Марією, тіточній сестрі Володимирі Тер-Карапетян з чоловіком Суреном, моїм сестрам Осипі Годованській і Марії [illegible]стеренко з чоловіком інж. Атанасом, всім сестрінкам і [illegible]атанкам, Богданові Грегосинському з дружиною і дітьми, д-рові Ларисі Долинській з чоловіком д-ром Адріяном, Лідії Гіффлер з чоловіком Мільтоном і сином Осипом, інж. Тарасові Грицаєві з дружиною Ісю, Дарії Пастухів з чоловіком д-ром Павлом і Ярославі Дацкові з дружиною Мейбел, Оксані з чоловіком і дітьми, Дарії Луцькій і Остапові, інж. Орестові, Тарасові і Юрі Ерстенюкам з родинами.

Рівночасно складаємо щиросердечну подяку всім Приятелям і Знайомим за Служби Божі і молитви, а похоронному заведенню Дучинський і Черко в Йонкерсі за сумлінно виконані обов'язки.

Хай Всевишній Творець нагородить Вас усіх сторицею.

Дружина НАТАЛІЯ САС-ПОГОРЕЦЬКА
Дочка ЛЕСЯ

Йонкерс, Н. Й.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА і БАТЬКА

бл. п. д-ра вет.

БОГДАНА МІШКЕВИЧА

буде відправлена

ПАНАХИДА

4-го березня 1975 року

в СОБОРІ СВВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧИКАГО, Ілл. о год. 8:30 рано.

Родину, Приятелів та Знайомих ласкаво просимо згадати бл. п. Богдана в своїх молитвах.

Дружина — ІРИНА
і син ЮРІЙ з дружиною ТАМАРОЮ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
ЧОЛОВІКА і БАТЬКА

сл. п.

Інж. ІВАНА ЛУЧКОВА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

23-го ЛЮТОГО 1975 р., о год. 12-ій дня, у ТОРОНТІ, Канада, в Соборі СВ. ЙОСАФАТА, при вул. Френклін;

23-го ЛЮТОГО 1975 р., о год. 5-ій по пол., у БОСТОНІ, Масс., у Церкві ЦАРЯ ХРИСТА, при 146 Форест Гіллс, Джамайка Плейнс.

Родину, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

ВОЛОДИМИРА — дружина
ЮРІЙ — син
МАРІЯ і ОРЕСТ СУБТЕЛЬНІ — дочка і зять

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

у великій скорботі повідомляє своїх Земляків і б. Учеників Стрийської Гімназії і Семінара, що їх Улюблений, Незабутній

ПРОФЕСОР

ІВАН КРИНИЦЬКИЙ

відійшов у Вічність 13-го лютого 1975 року.

ПАРАСТАСИ — в суботу і в неділю, 15 і 16-го лютого, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в понеділок, 17-го лютого 1975 року, о год. 9-ій ранку з цього ж заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо взяти участь в похоронних відправах.

Достойній Дружині Вп. п. Стефі і синові д-рові Борисові з Родиною, висловлює глибоке співчуття

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 13-го лютого 1975 р. по важкій недузі, відійшов у Вічність на 85-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п.

ІВАН КОРАБ-КРИНИЦЬКИЙ

б. професор гімназії в Стрию.

ПАРАСТАСИ будуть відправлені в суботу та в неділю, 15 та 16-го лютого, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 17-го лютого 1975 р. о год. 9-ій ранку з цього ж заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ
син — БОРИС з дружиною ЛІДІЄЮ
внуки — БОРИС і КСЕНЯ
сестрінка — НАТАЛКА САС-ЯВОРСЬКА з чоловіком д-ром АЛЕКСАНДРОМ
шваґер — ЯРОСЛАВ ЯВОРСЬКИЙ
тіточний брат — інж. ЗЕНОН КОХАНОВСЬКИЙ з дружиною СТЕФАНІЄЮ
тіточна сестра — ЯРОСЛАВА ЯЦУРА з мужем ФЕДОРОМ
тіточна сестра — ІВАННА ЛЕВИЦЬКА з мужем ІВАНОМ
Ближча і дальша Родина

ПОСТІЙНА

УКРАЇНСЬКА КАРТИННА ҐАЛЕРІЯ

ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ
(12-ий РІК ІСНУВАННЯ)

в приміщенні тов. „САМОПОМІЧ", 98, 2-га Авеню. Ню Йорк, Н. Й.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР КАРТИН УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ

- Нові картини надіслали: ГАЛИНА МАЗЕПА (Русалки...), ГОЛОДИК МИКОЛА (Елегія степова), НЕДІЛКО МИКОЛА (Красвиди), ФЕДЕНИШИН ІРИНА (Квіти, квіти, квіти...).
- Галерія відкрита щодня крім неділь і понеділків від 10-3 по пол., в п'ятниці до 8 год. веч. Також на тел. домовлення (212) 596-5835.
- Картини можна набувати на дуже догідні сплати.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Федеральної Кредитової Кооперативи „САМОПОМІЧ" в Джерзі Ситі, Н. Дж.

— відбудуться —

в неділю 23-го лютого 1975 року

в малій залі УНДому

при 90-92 Fleet Street, JERSEY CITY, N.J.

ПОЧАТОК о год. 3-ій ПО ПОЛ.

ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТІВКИ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— влаштовує —
В НЕДІЛЮ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1975 РОКУ
о год. 4-ій по пол., в залі
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
149 2nd Avenue в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР

в пошану нашого композитора

ДМИТРА БОРТНЯНСЬКОГО

У 150-РІЧЧЯ ЙОГО СМЕРТИ

УЧАСТЬ ПРИЙМАЮТЬ:

- Д-р АНДРІЙ ШУЛЬ — доповідь
- ЗІРКА ДЕРЛИЦЯ — сопрано
- Акомпаньямент — Проф. ЕВГЕНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА
- МАРТА АСРБЕ і МАРТА МАЧАЙ — фортепіян — студентки УМІ
- Виконання хорових творів композитора з грамофонних платівок.

Залишилась ще невелика кількість знаменитої трилогії

„ВОЛИНЬ"
Уласа Самчука

Три томи у гарній оправі $15.00.

Також можна набути спомини цього ж автора „НА БІЛОМУ КОНІ" у мистецькій оправі.

Ціна $5.00 (брошурована), $7.00 (тверда).

Замовляти на адресу: I. Drohomyrecky
27 Baby Point Crs., Toronto, 9 Ont., Canada

ЗАЯВА ПРІЦАКА...

(Закінчення зі стор 1-ої

раїнського вченого є на листі еретиків, твори яких заборонені а саме ім'я можна згадувати тільки додавши неґативний епітет, у Гарвардськім університеті оті твори є прийняті як угольний камінь будови, якій на ім'я: Українська історія.

Катедра української історії ім. Михайла Грушевського почне офіційно свою працю уже в академічнім році 1975-1976, який почнеться першого липня 1975 р.

**

Із пресового повідомлення уже відомо, що я погодився прийняти оту почесну номінацію на першого професора історії України ім. Мих. Грушевського тільки після деяких вагань, на прохання декана університету і проводу Фонду Катедр Українознавства, а теж після розмов із своїми особистими друзями, зокрема президентом УВАН проф. д-ром Олександром Оглоблином, що є заразом сеньйором української історичної науки.

Але і тепер, коли ота проблема розв'язана, я хочу підкреслити, що моя згода базувалася головно на почуттю обов'язку — довершити сизорення бази відродженої повноцінної української науки, який я перейняв вісім років тому, подавши у березні 1967 р. свій проєкт.

Мій проєкт був вільний від усяких особистих амбіцій, так як я взявся за діло творити українську науку не раніш, аж поки, завершивши свою особисту університетську кар'єру, міг цілковито віддатися боротьбі за визнання повноцінности і самостійности української науки серед чужих і своїх та концентрувати свою увагу на плянуванні та потребах власне цих українських наукових дисциплін.

Безсумніву, мені у тім змазі дуже допомогла високого рівня академічна атмосфера, що панувала і панує в Гарвардськім університеті. Одначе тепер, з перспективи років, можна про це говорити — справи не завсіди йшли так гладко, без перешкод, як це назовні виглядало. Ще, наприклад у 1967 році ідея мати у системі Гарвардського університету катедру історії незалежної української нації, і то ще імени М. Грушевського, — не вважалося як щось самозрозуміле і потрібне для університету.

**

Заздання Гарвардської катедри української історії ім. М. Грушевського превеликі. Бувши одинокою університетською катедрою своєї дисципліни у цілому світі, вона під цю пору єдиний авторитетний сторож української історичної пам'яти.

Катедра має унікальний потенціял. Разом із катедрами української літератури та українського мовознавства, а теж із Українським Науковим Інститутом, вона, крім служби українській науці, буде помостом поміж українською і світовою наукою, а тим самим ґарантом всесвітнього визнання української культурної окремішности і самостійности. Тут спеціяльне місце повинна займати видавнича справа, яка при фаховім плянуванні і виконанні проєктів за черговістю їх важливости, зможе — якщо українська громада створить потрібну матеріяльну базу — доконати перевороту у ставленні світової опінії до України і української справи.

**

Так, як я виконав успішно згідно з пляном першу частину свого зобов'язання — здобути для української науки Гарвардський університет як вихідну базу, — я зобов'язуюся протягом слідуючих десять років (1975-76 — 1985-1986), в яких я ще керуватиму українськими студіями в Гарвардськім університеті, закінчити процес структури переданням естафети новій ґенерації, спеціяльно підготованих до високого завдання висококваліфікованих українських вчених.

Мені 7 квітня 1975 р. закінчиться 56 років життя, я безперервно викладаю в університеті від 1948-49 рр., цебто 27 років. Я якраз у силі віку, та у розгарі своєї творчої спосібности. Звільнившися від моїх сходознавчих дисциплін, які дали мені досвід, і горизонт та світове ім'я — я зможу усі свої сили віддати на завершення своїх особистих праць з ділянки моєї основної дисципліни — історії України, як теж допомогти у закінченні проєктів моїх студентів та колеґ, при чому мій досвід та авторитет у міродатних наукових кругах безсумніву допоможе.

**

Одинока в світі катедра української історії ім. М. Грушевського зможе гідно розвинути свою працю і тим самим виповнити свою історичну ролю, якої від неї очікує рідний край, — якщо вона дістане повне довіря, беззастережну співпрацю та всяку можливу матеріяльну допомогу від усього українського громадянства діяспори.

Потреби катедри великі, але зате її потенціял безмежний.

Тому, поздоровляючи нашу Громаду із нашим спільним історичної ваги осягом, я закликаю українське громадянство віддати катедрі української історії ім. М. Грушевського усе довір'я та усю можливу допомогу.

Акад. Омелян Пріцак,
професор-номінат катедри української історії
ім. Михайла Грушевського Гарвардського університету

22 січня 1975 р., у п'ятдесят сьому річницю проголошення Української Самостійности.

Баль дебютанток СУМА в Ню Йорку

В суботу, 15-го лютого ц. р., відбудеться великий традиційний баль дебютанток СУМА, у балевій залі готелю Статлер Гілтон у Ню Йорку.

Аранжерами забави є п-і О. Футала і М. Климко. До танців гратиме відома оркестра п. Гірняка у збільшеному складі зі солістами І. Раковським і Мих. Шкварком.

Забаву підготовляв окремо покликаний Коміте під проводом К. Василика, а чистий дохід із балю призначений на розбудову Оселі СУМА.

Цього року 19 молодих дебютанток із своїми партнерами перейдуть перед своїми батьками, виховниками та членами Головної Управи СУМА, щоб тоді, коли їх представлять аранжери забави, перейти в дещо інший світ — нових перспектив, мрійливих бажань і надій.

Дебют — це перехід у дещо інше, відмінне життя. І тому під час дебюту так багато молодечого переживання, стільки радости поміж молодими як і батьками та сумівськими виховниками.

г. ц.

ВОЯЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

Йонкерс, Н. Й. — Управи Станиці Братства І УД УНА в Ню Йорку та Відділу Товариства кол. Вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Йонкерсі, Н. Й. влаштовують тут в суботу, 1-го березня 1975 р. о год. 9-ій вечора в залі Українського Народного Дому при 301 Палісейд евеню великі воєцькі вечерниці з мистецькою програмою в якій візьме участь гуморист Степан Магмет (Гриць Зозуля).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 16-го ЛЮТОГО 1975 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського, 482 Мейн вулиця. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бурний, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ 59 Відд. о год. 2:30 по пол. в УНДомі при 500 Галет вул. Збори відбуваються кожного місяця що третя неділя. Управа на 1975 рік: Д. Стець, предс. К. Котило, заст., М. Галькевич, фін. секр., Т. Сливінський, рек. секр. і заст. фін. секр., В. Макійчук, кас. К. Коміс'я — М. Стахів, Я. Гура, В. Пелещук. Надз. хворих К. Котило, М. Іващків. — Управа.

НЕДІЛЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

ЧИКАГО, Ілл. Загальні річні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 423 Відд. о год. 4 по пол. в домівці Спорт. Т-ва „Леви", 2353 В. Чикаго Авеню. На порядку: звіти уступаючої Управи, вибір нової на 1975 р. і різне. Проситься чл. прибути і вирівняти заглеглі вкладки. — Інж. С. Куропась, предс., В. Вуртняк, секр.

Джерзі Сіті й Околиця!

В п'ятницю, 7 березня 1975 р.
о год. 7-ій вечора
в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при Fleet & Oakland Ave., Jersey City, N.J.
— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС
Надгудсонської Округи

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів:
з Джерзі Сіті: 25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Річних Зборів;
3. Звіти уступаючої Управи: голови, секретаря і касира;
4. Звіти Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі.
6. Слово членів Головного Уряду;
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
8. Схвалення пляну праці на 1975;
9. Обговорення організаційної кампанії;
10. Внески — запити — закриття зборів.

В зборах візьмуть участь:
ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ з канцелярії УНСоюзу та ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, обласний організатор

За Управу Окружного Комітету:

Мирон Сірий, голова — Йосиф Зубрицький, секретар
Стефан Островський, касир — Михайло Волошин, голова К. Комісії

ВІНКИ і КВІТИ

Українська Квітярня
"FERNCO" FLORISTS
Китиці — Корсажі —
Прикраси могил —
Весільні квіти —
Шпитальні квіти —
Похоронні вінки.
Солідна обслуга, скора достава.
Власники: Джім Мельничук — Вік Романишин.
890 Springfield Ave., Irvington, N.J. Tel.: 371-4197

Український католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.
По інформації прошу писати або тел.:
(914) 476-0764
Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
25 Chestnut Street, Yonkers, N.Y. 10701

М'ясо і ковбасні вироби

за німецьким виробом для смакуна.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої крамниці KARL EHMER
KARL EHMER PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood - Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

Добрі новини!!!
Найнижчі оплати пересилки. Тепер ваші кревні дістануть більше вартости, як колись передтим.
Замовляйте тепер.
Тільки через
Intertrade Express Corp.
Найнижчі ставки.
Найнижчі ціни.

Найліпший дарунок в Україну

СПЕЦІЯЛЬНІ СЕРТИФІКАТИ РУБЛІВ

Intertrade Express Corp. ПЕРШЕ це Вам сказали і Ваші кревні сказали ТАК.
За Спеціяльні Сертифікати Рублів Ваші кревні можуть дістати все що хочуть за незначну частину від регул. ціни. Це так наче йдете до крамниці з $100.00, а одержите за $200.00 або $300.00 вартости товару або навіть більше.
Intertrade Express Corp. радо пішле Вам доказ цього, абсолютно даром.
Спеціяльні Сертифікати Рублів можна також виміняти за готівку по найвижчій ставці реґулярних рублів.
ПОВНА ҐАРАНТІЯ.
НАЙСКОРІША ОБСЛУГА.
Достава около 3 тижні
Ставка на ОДИН СПЕЦІЯЛЬНИЙ РУБЕЛЬ є $2.63. ЦЯ СТАВКА Є КОМПЛЕТНА, АБСОЛЮТНО ЖАДНИХ ІНШИХ ДОПЛАТ.
Жадайте наших даровиx ілюстрованих каталогів
ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР
ЗАМОВЛЯЙТЕ ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
П'ятий поверх
New York, N.Y. 10010
Tel.: 982-1530

ДУЖЕ ВАЖНЕ
АВТОМОБІЛІ
Повна ґарантія.
Найскоріша достава.
ВИБЕРІТЬ З ЦИХ НОВИХ МОДЕЛІВ.

Zhiguli VAZ 2101 — US $3,706.00
Найновіший, удосконалений, експортовий модель
Zhiguli VAZ 2103 — US $4,246.00
Zhiguli VAZ 2102 Station Wagon — US $4,082.00
Export model Moskvitch 412 IE — US $3,756.00
Moskvitch 408 IE — US $3,454.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon — US $3,919.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon — US $4,205.00
Zaporozhets ZAZ 968 — US $2,368.00

Жадайте нашого спеціяльного бюлетену з ілюстраціями автомобілів.
АПАРТАМЕНТИ
УЖИВАННЯ ОДЯГ для відвідувачів з СССР.
Жадайте нашого спеціяльного бюлетеню.
Маємо 26 р. досвіду у тому бизнесі і маємо багато тисяч задоволених покупців.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ - ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРИСТУЙТЕСЬ ПОСЛУГАМИ ШИРОКОВІДОМОЇ ВСІМ ФІРМИ

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshposyltorg)
EXECUTIVE OFFICE
1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 і 581-7729

Вислані через наші відділи посилки доставляться на призначену адресу в найкоротшому часі. Достава посилок ґарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і Відпорець НЕ ПЛАТИТЬ НІЧОГО. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, скірами на обуву і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.
приймає замовлення на помешкання, автомобілі, цертифікати дарунків, мотоциклі, холодільники, телевізії, й інші другі товарі совєтського виробу, які Ви можете замовити для своїх Кревних, що живуть в Совєтському Союзі.
За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюра, або до одного з наших відділів.
Відділи відчинені щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	IN 7-6465
NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK 3, N.Y. — 141 Second Avenue	GR 5-7430
NEWARK, NEW JERSEY — 378 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Ave.	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2608 West 69th Street	(312) WA 5-2787
CHICAGO, Ill. 60609 — 1855 W. 47th St.	FR 6-6755
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
TRENTON 10, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
PHOENIX, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-8770
SILVER SPRINGS, Md. 20910 — 961 Bonifant Street	(301) 587-5777

REAL ESTATE

MAKITRA REAL ESTATE, INC.
4 W. Steuben Street
BATH, New York 14810
(607) 776-2468
FARMS — HOMES
BUSINESS — INVESTMENT
PROPERTY — LAKE
HOMES — ACREAGE

ОКОЛИЦЯ КЕРГОНКСОНУ, Н. Й.
ДІМ-РАНЧА, 3 спальні, майже 2 акри з чудовим видом на гори, гараж, в досконалому стані. $22.000.
4 РОД. ПОСІЛІСТЬ (2 доми), 6 акр., потік, басейн, стодола. Близ. Союзівки.
KATES RLTY
Kerhonkson, NY 914-626-4141

FARMS & CO. HOMES

НАЙКРАЩІ ПОСІЛОСТІ ВСІХ РОДІВ
KOPP of KERHONKSON, NY
(914) 626-7500

MISCELLANEOUS

MODERN PHARMACY, INC.
6055 N. 5th St. (at Spencer St.)
Olney — Philadelphia, Pa.
(215) LI 9-2141, LI 9-6412
Знижка ліків на рецепти для старших громадян — 60 р. і більше. Подаємо 10% знижки в додатку до наших щоденних низьких цін на рецепти. Допоможіть нам, щоб допомогти Вам. Пам'ятайте — ми дбаємо про Вас!

БОГИНЯ СТЕПОВА

З приємністю повідомляємо, що вийшла нова довгограйна платівка під назвою:
„БОГИНЯ СТЕПОВА"
наспівана баритоном
МИХАЙЛОМ МІНСЬКИМ

Платівка присвячена батькам-піонерам, які розбудували УКРАЇНУ НА ЧУЖИНІ! Є прекрасна нагода придбати платівку як подарунок для батьків, друзів — особливо молодь, народжена в Канаді чи ЗСА, зробить велику приємність батькам, даруючи на знак пошани про колишній каменярський труд піонерів.

Нова пісня: БОГИНЯ СТЕПОВА — слова написав поет БОГДАН МАЗЕПА з Едмонтону, музику написав композитор ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ з НЮ ЙОРКУ. Супровід: Віденська Симфонічна Оркестра, диригує ГЕРМАН КРОПАЧЕК (Баварська Опера).

Можна замовляти у фірмі „АРФА", що займається продукцією платівок, наспіваних МИХАЙЛОМ МІНСЬКИМ.

Ціна з пересилкою: $6.50 (на платівці 13 пісень). Питайте у найближчих книгарнях.

Також є в продажі улюблена платівка „МАЄВА НІЧКА", яка є духовним пам'ятником для наших славних лицарів-героїв СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. Наспівана Михайлом Мінським, у супроводі Віденської Симфонічної Оркестри та з участю жіночого і чоловічого ансамблів; хору св. Варвари у Відні під проводом проф. А. Гнатишина. Ціна $6.50.

ARFA RECORDS
475 Granville Avenue, Richmond, B.C., Canada V7C 1E5
Питайте за платівками теж в найближчих книгарнях.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(ліценція В/О „ВНЕШПОСИЛТОРГ")
добре відома фірма, яка на протязі багатьох літ скоро і точно обслуговує своїх багаточисленних клієнтів у висилці пачок-дарунків в Україну й інших частин СССР.
Відборець нічого не платить.
Тисячі задоволених клієнтів.
Всі посилки забезпечені.
Ґарантована скора і точна достава.
Всі наші відділи мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже поміркованих цінах.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

affiliated with PODAROGIFTS, INC.
приймає замовлення на ЦЕРТИФІКАТИ ДАРУНКІВ автомобілі, холодільники, телевізії, radio transistor, звуко-записувачі і багато інших товарів, також АПАРТАМЕНТИ для своїх кревних і приятелів, які живуть в Україні і СССР.
За інформаціями і безплатними каталогами, звертатися до головного бюра або до всіх наших відділів.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue Floor 21st
(between 51st and 52nd St.)
New York, N. Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150-1

ВІДДІЛИ:	Телефон:
New York, N.Y. 10003, 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011, 135 W. 14th St.	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69th Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	365-5255
Hartford, Conn. 06106, 518 Park St.	240-9473
Lakewood, N.J. 08701, 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J., 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. 07505, 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141, 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115, 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn., 905 Bank Street	PL 6-6766
Woodhaven, N.Y. 11421, 94-08 Jamaica Avenue	441-4712
Worcester, Mass. 01610, 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	Tel.: 432-5402

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel. GR 3-3550. New York, 10003
НОВІ ПЛАТІВКИ, НОВІ КНИЖКИ, МИСТЕЦЬКІ ПОДАРКИ одержите в Арці.

MISCELLANEOUS

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ
Юрко Хома — George Choma
KUHNEN TRAVEL INC.
964 Stuyvesant Avenue
UNION, N.J. 07083
Tel. (201) 687-8220
в N.Y., N.Y. (212) 695-4382

Пан Хома організує:
1. Полагоджує закордонні групові і всякого роду подорожування по всьому світі.
2. Спроваджуємо летунською, корабельною та автобусовими лініями.
3. Висилаємо грошеву поміч.
4. Харчові пачки, авта, ліки і т. д.
5. Переклади з різних мов.
6. Нотаріяльні завірення документів.

Прошу звертатись до п. Хоми.

СТОЛЯР
Дахи, алюміниум сайдінґ, додаткові кімнати, оббивання стін (panelling), кабінети, стелі. Кожного рода столярські праці.
(201) 375-8024, Irvington, NJ
Петро Колюбінський

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ
ЗІЛЛЯ
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,
а вже за кілька годин, а найдальше слідуючого дня почуєтесь ліпше.
Це зілля ділає дуже скоро і є дуже помічне в слідуючих недугах: кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання.
Ціна одної пачки $10.00, а якщо хочете для своїх приятелів, тоді 2 пачки тільки — $15.00.
Якщо Ви незадоволені протягом 24-48 години, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.
Пишіть зараз, долучуючи чек або моні ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street, Newark, N.J.

Funeral Directors

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

КОВАЛЬЧИК FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
Jersey City, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555